

ADDENDA AL CONVENI MARC DE COL-LABORACIÓ ENTRE EL CONSORCI INSTITUT METRÒPOLI I EL CONSORCI CENTRE D'ESTUDIS DEMOGRÀFICS PER DONAR SUPORT AL SISTEMA D'INDICADORS METROPOLITANS DE BARCELONA I AL PLA DIRECTOR URBANÍSTIC METROPOLITÀ

ADDENDA I. 2024

REUNITS

D'una banda, el senyor Albert Esteve Palós, director del Centre d'Estudis Demogràfics (en endavant CED), Consorci entre la Generalitat de Catalunya i la Universitat Autònoma de Barcelona, constituït com a entitat amb personalitat jurídica pública pel Decret 207 /1985 de 15 de juliol (DOGC núm, 573 del 9NIII/85), amb adreça social al Campus de la Universitat Autònoma de Barcelona, edifici E2, 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Valles), i amb NIF Q-5855973-C, en virtut de les competències que li atorga l'article 6.2 apartat d) dels seus Estatuts.

De l'altra, el Consorci Institut Metròpoli (Institut Metròpoli, en endavant), representat per la Sra. Raquel Gil Eiroà, nomenada presidenta del Consorci per decret de Presidència de l'AMB 83/2024 de data 24 de juliol de 2024, qui actua en nom i representació d'aquesta entitat, amb CIF P-0800013-E, i domicili al campus de Bellaterra de la Universitat Autònoma de Barcelona, Plaça del Coneixement, Edifici MRA, planta 2, 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès).

EXPOSEN

I.- Que l'Institut Metròpoli i el CED, en data 30 de setembre de 2024, van subscriure un conveni amb l'objectiu d'establir el marc de col·laboració adequat per a la consolidació i desenvolupament de la plataforma SIMBA i del suport al PDUM.

Les parts pactaren que els treballs corresponents seran desenvolupats coordinadament entre les diferents entitats esmentades, sota la direcció de l'Institut Metròpoli, i mitjançant la prèvia subscripció de la corresponent addenda o addendes específiques d'acord amb l'establert al pacte cinquè del referit conveni.

II.- Que el pacte cinquè del conveni esmentat preveu que els treballs corresponents per a la consecució dels objectius descrits al pacte segon del conveni, d'acord amb les obligacions assumides en el pacte tercer per cadascuna de les entitats signants, seran detallats i desenvolupats mitjançant addendes específiques que establiran les condicions de desenvolupament tècnic per a cada anualitat, així com les obligacions i

les contraprestacions econòmiques derivades.

III.- Que la Comissió de seguiment establerta al pacte setè del conveni, reunida en data 28 d'octubre de 2024, ha acordat proposar a la direcció dels treballs l'aprovació d'una addenda que reculli les propostes tècniques i econòmiques detallades elaborades per l'Institut Metròpoli i el CED en desenvolupament dels treballs corresponents a l'annualitat 2024, així com les obligacions i les contraprestacions econòmiques derivades, d'acord amb les atribucions que li atorga el referit pacte del conveni.

IV.- Que la direcció dels treballs, exercida per l'Institut Metròpoli, d'acord amb el pacte primer del conveni, ha aprovat la proposta de la Comissió de seguiment.

V.- Que la Junta de Govern de l'Àrea Metropolitana de Barcelona va autoritzar l'Institut Metròpoli per a formular i signar la present addenda, en sessió de data 23 de juliol de 2024. Així mateix, la presidència del Consorci Institut Metròpoli va aprovar la present addenda en data 06 de setembre de 2024.

En conseqüència, atès tot allò explicat fins ara, les parts es reconeixen mútuament plena capacitat per dur a terme aquesta addenda al conveni esmentat, que es registrarà pels següents:

ACORDS

Primer.- L'objecte de la present addenda al Conveni marc de col·laboració signat en data 30 de setembre de 2024 entre l'Institut Metròpoli i el CED, és establir les condicions per al desenvolupament tècnic del suport a la plataforma SIMBA i al PDUM en el transcurs de l'annualitat 2024, així com les obligacions de les parts.

Segon.- El contingut tècnic de l'annualitat 2024 del projecte es concreta en:

SIMBA _ PROPOSTA D'INDICADORS

Població

Actualment en el SIMBA hi ha tres subapartats dintre d'aquest epígraf:

- Sexe i edat. Inclou informació sobre la població total, per sexe i edat, així com una sèrie d'indicadors sintètics de l'estructura demogràfica des de l'any 2000 a partir de dades del Padró. L'objectiu en aquest apartat és doble:

a) En primer lloc, calcular indicadors relatius d'evolució de la població i dels seus components, que permetin la comparació temporal i entre els municipis: base100 = 2000, taxes de creixement, components del creixement, taxa creixement natural i

migratori, per tal de mesurar i comparar els ritmes d'evolució de la població dels municipis de l'AMB i el pes dels components demogràfics en aquest variació.

b) En segon lloc, ampliar els indicadors referits a l'estructura de la població i algunes representacions gràfiques. Piràmides de població dels municipis tant d'evolució en el temps com de comparació amb l'AMB.

Altres indicadors sintètics d'estructura com l'edat mitjana de la població o l'edat que té el 25% de la gent més gran (o d'altres similars) segons el sexe. Ampliar els indicadors per a mesurar l'envelliment i el grau de feminització de la gent gran. Elaborar indicadors bàsics que relacionen diferents grups d'edat i que permeten abordar de forma indirecta les tendències en l'evolució de la població en edat escolar, per exemple.

- Població segons lloc de naixement. Aquest subapartat només inclou una taula de la població segons el lloc de naixement. L'objectiu és ampliar la informació construint també la taula en termes relatius, elaborar piràmides de població per sexe, edat i lloc de naixement (per exemple, nascuts al mateix municipi, a la resta de Catalunya, a la resta d'Espanya i a l'estranger). Calcular indicadors d'estructura pels diferents col·lectius com, per exemple, els percentatges de població per grans grups d'edat, l'edat mitjana segons orígens, la relació de masculinitat en edats adultes Per als nascuts a l'estranger, elaborar taules resum dels principals països de naixement per a cada municipi, i per a les principals nacionalitat la seva distribució al conjunt de l'AMB. Construir índexs que sintetitzen la diversitat d'orígens de la població de cada municipi per veure la seva evolució temporal i el grau d'especialització de cada municipi en relació al conjunt de l'AMB.

- Població segons nacionalitat. Aquest subapartat només inclou una taula de la població segons nacionalitat per continent. L'objectiu és construir-la també en termes relatius, desagregar amb més detall la nacionalitat, i elaborar piràmides de població per a les principals. Calcular indicadors d'estructura pels diferents col·lectius com, per exemple, els percentatges per grans grups d'edat, l'edat mitjana segons la nacionalitat, la relació de masculinitat en diferents grups d'edat, el pes dels adults-joves dintre de cada nacionalitat per sexe Construir índexs que sintetitzen la diversitat de nacionalitats de la població de cada municipi per veure la seva evolució temporal i el grau de concentració de les nacionalitats al conjunt de l'AMB.

A més, elaborar taules bàsiques amb el creuament lloc de naixement/nacionalitat per recollir fenòmens com els processos de nacionalitzacions.

La majoria dels indicadors es calcularan des de l'any 2000 per a tots els municipis de l'AMB i per als districtes de la ciutat de Barcelona a partir dels fitxers de microdades del Padró Continu de l'INE. Es valorarà calcular-los a nivell districte per a d'altres municipis d'un determinada grandària poblacional (50 o 100 mil habitants).

Moviment natural

L'apartat dedicat al moviment natural inclou actualment dues taules en el SIMBA, una de naixements i una de defuncions segons el sexe amb informació a nivell municipal

des de l'any 1975. Aquesta informació només permet veure l'evolució temporal del nombre de defuncions i de naixements de cada municipi, però no analitzar aspectes bàsics d'aquests fenòmens ni realitzar comparacions en el temps i l'espai. L'objectiu se centra bàsicament en l'ampliació de l'apartat de natalitat i fecunditat, ja que la mortalitat presenta menys diferències i està subjecta a més aleatorietat en funció de la grandària del municipi. A més es limita al període més recent, ja que d'algunes variables claus com la nacionalitat només es disposa d'informació per aquest segle.

a) Mortalitat: calcular la taxa bruta de mortalitat i un indicador sintètic per a determinar si el risc de morir d'un municipi és menor, igual o major que al conjunt de l'AMB.

b) Natalitat i fecunditat: percentatge de nascuts segons la nacionalitat de la mare (espanyola/estrangera), fecunditat d'adolescents, indicadors de l'edat mitjana a la maternitat i del nombre mitjà de fills per dona (valorar la consistència de calcular-los diferenciant entre espanyoles i estrangeres), càlcul d'un indicador sintètic per a determinar si les dones residents en un municipi tenen una fecunditat menor, igual o major que el conjunt de dones de l'AMB ...

Els indicadors es calcularan d'ençà l'any 2002 per a tots els municipis de l'AMB a partir dels fitxers de microdades del Moviment Natural de la Població i del Padró Continu de l'INE. En funció de la consistència dels resultats es calcularan amb les dades d'un any o amb la mitjana de tres.

Moviments migratoris

L'apartat dedicat al moviment migratori inclou dues taules en el SIMBA, una d'immigració des de l'exterior (des de 1988) i una d'emigració a l'exterior (des de 2005) segons procedència/destinació agregada. En relació als moviments migratoris l'objectiu és considerar també els moviments interns tant de l'AMB com amb la resta de Catalunya i d'Espanya, i començar les sèries l'any 2006 degut als problemes de quantificació dels fluxos de migració amb l'estranger en els anys anteriors. També combinar les xifres absolutes amb el càlcul de taxes i indicadors sintètics que permetin l'anàlisi temporal i la comparació territorial.

Aquests indicadors permetran respondre a preguntes com, per exemple, si els residents a un municipi tenen una propensió a emigrar menor o major que els d'una altre municipi, o si aquesta propensió ha variat amb el transcurs del temps o és diferent en funció de la nacionalitat. En aquest apartat, al treballar amb els fitxers de microdades de l'Estadística de Variacions Residencials de l'INE, les possibilitats de generar dades e indicadors són molt grans, el que requerirà d'un procés de selecció d'aquella informació que es considera més rellevant i que gaudeix d'una major significació estadística. A tall d'exemple a continuació s'enumeren alguns dels possibles indicadors:

a) Immigració: fluxos d'immigració segons principals orígens i/o nacionalitats, taxes d'immigració que relacionen els fluxos amb la població resident al municipi, indicadors d'estructura dels immigrants com ara la seva edat mitjana o el grau de feminització en funció de la seva procedència i/o nacionalitat, distribució municipal dels fluxos

d'entrada a l'AMB segons procedència i/o altres característiques per a detectar diferències en la capacitat d'atracció dels municipis.

b) Emigració: fluxos de sortida segons les principals destinacions i/o nacionalitat, taxes d'emigració de la població adulta-jove (o d'altre grup d'edat) segons la destinació i el sexe, indicadors sintètics d'intensitat i/o propensió emigratòria per sexe i nacionalitat agregada. L'objectiu és mesurar la intensitat emigratòria de la població resident en un municipi, la seva evolució temporal en funció de determinades característiques i la seva contextualització en el si de l'AMB.

Els indicadors es calcularan d'ençà l'any 2006 per a tots els municipis de l'AMB a partir dels fitxers de microdades de l'Estadística de Variacions Residencials i del Padró Continu de l'INE. En funció de la consistència dels resultats es calcularan amb la informació d'un any o amb la mitjana de tres anys.

Llars i famílies

L'apartat dedicat a llars i famílies en el SIMBA només inclou una taula referida al nombre de matrimonis segons el tipus de celebració a partir de l'any 1976. Per tant, és una informació molt limitada i que estrictament no es refereix a l'àmbit de les llars i de les famílies.

Els principals indicadors objectiu per als tres anys censals són: distribució de les llars segons nombre de persones i segon nombre de famílies, grandària mitjana de la llar, distribució de les famílies segons una tipologia agregada, percentatge de famílies amb fills menors de 16 anys, percentatge de població gran que viu en llars unipersonals, entre d'altres.

En aquest apartat, la font són els censos de població de 1991, 2001 i 2011 que permeten obtenir informació sobre les estructures de les llars i les tipologies familiars a nivell municipal. No obstant, per al Cens de l'any 2011, degut a les seves característiques mostrals, en el fitxer de microdades de l'INE no es disposa de l'identificador municipal per als residents en municipis de menys de 20.000 habitants, encara que algunes tabulacions bàsiques d'aquets municipis estan disponibles a la web de l'IDESCAT.

En l'execució dels treballs associats a aquesta primera anualitat cal posar èmfasi en la determinació de les dades i dels indicadors definitius, implementació dels procediments de càlcul, reconstrucció de les series històriques de dades i indicadors, anàlisi de la consistència tant temporal com espacial, elaboració d'un document amb la definició dels indicadors i la metodologia de càlcul.

El conjunt de taules es generarà en el tipus de format que es consideri més adient per a la seva càrrega en l'aplicatiu SIMBA.

ACTUALITZACIÓ I REVISIÓ DE LES PROJECCIONS DEMOGRÀFIQUES PEL PDU A L'HORIZÓ 2050

Introducció i objectius

Els anys 2018 i 2019 l'equip de treball format per l'O-HB, l'equip del Pla Director Urbanístic Metropolità de Barcelona (PDU) i el Centre d'Estudis Demogràfics (CED), van elaborar i contrastar diferents escenaris de població i llars en l'horitzó 2042, que servissin de base per a l'avanç del PDU.

A l'any 2021, l'equip del PDU va sol·licitar actualitzar aquestes projeccions, aprofundint en el detall territorial i en les tipologies de llar. A finals d'aquest any es va entregar un primer informe a l'equip del PDU basat en resultats provisionals, ja que encara no es disposava de les dades definitives sobre la oferta d'habitatges prevista en el nou planejament.

A l'any 2022, l'objectiu d'aquest projecte va consistir en actualitzar l'informe i els resultats preliminars del projecte de 2021 considerant la informació demogràfica més recent i l'oferta d'habitatge finalment prevista al PDU. A més, a petició de l'equip del PDU, es generen nous escenaris i variants amb l'objectiu d'analitzar de forma més acurada la dinàmica entre oferta i demanda d'habitatge als propers quinquennis.

Ara, es tracta de recalcular les projeccions de població i de llars de l'any 2050 amb base en el nou càlcul de l'escenari de l'AI del document del PDUM, i estimació de la demanda exclosa associada a les projeccions. Els objectius principals són:

- Disposar d'un escenari ajustat i coherent a la proposta gràfica de l'AI
- Donar coherència a les projeccions demogràfiques amb als estudis sectorials de mobilitat i metabolisme.
- Ajustar l'estimació de la demanda exclosa per a la revisió de la proposta en matèria d'habitatge assequible.

Pel que fa a les projeccions de població i llars, la metodologia serà idèntica a la dels projectes anteriors, al tractar-se només d'una actualització, i les modificacions només afectaran a aquells escenaris que es basen en el potencial de nous habitatges.

Si es consideren els dos enfocaments emprats en la realització de les projeccions es faran els següents canvis:

Els escenaris de caire tradicional on es projecta la població dels municipis, així com la formació de llars, no es modificaran. Només es contrastarà el creixement de llars resultants d'aquests escenaris amb l'oferta de nous habitatges segons el planejament definitiu del PDU (en l'actualitat es contrastava amb un planejament provisional).

Els escenaris que parteixen del potencial de nous habitatges per estimar quina seria la grandària i l'estructura de la població dels municipis coherent amb la creació de nous habitatges es tornaran a calcular considerant els potencials aprovats al PDU Metropolità definitiu (en l'actualitat es calculaven amb uns potencials provisionals).

Per tant, les tasques concretes a realitzar són:

- Recalcular els escenaris basats en els potencials d'habitatges considerant els del PDU definitiu.
- Generar els corresponents fitxers agregats de resultats per aquests escenaris. Aquests fitxers s'entregaran a l'equip del PDU.
- Actualitzar les parts corresponents de l'informe "Projeccions de Població i de Llars dels Municipis de l'AMB i dels Sistemes Funcionals de la RMB 2021-2050" de l'any 2022 a la llum dels nous resultats. Aquest informe s'entregarà a l'equip del PDU.

Pel que fa al càlcul de la demanda exclosa, l'objecte de l'encàrrec es basa en l'actualització de la dada de demanda exclosa de l'àrea metropolitana de Barcelona a partir de les projeccions anteriors.

El càlcul de la demanda exclosa per raons econòmiques del mercat de l'habitatge s'obté anualment a partir de l'actualització de tres fonts: les projeccions de població i llars, les dades sobre ingressos de les llars i, finalment, els preus mitjans de l'habitatge. Es parteix de la metodologia utilitzada en el Pla Territorial Sectorial de l'Habitatge de Catalunya, tot incorporant algunes modificacions, que ja han estat treballades anteriorment pels equips del PDUM i de l'Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona.

El resultat final mostra el percentatge i el nombre total de llars que quedarien excloses durant l'horitzó del pla.

Els resultats es mostren per dos àmbits territorials: el conjunt de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i l'àrea metropolitana sense Barcelona. D'aquesta manera s'elimina l'efecte que té la ciutat central en els resultats pel conjunt del territori, que són especialment notables en els preus mitjans de l'habitatge.

Tercer.- El pressupost total de les actuacions de la present addenda és de 107.910,64 €.

3.1 L'Institut Metròpoli en finançarà 104.910,64 €, 4.807,00 € dels quals els transferirà al CED mitjançant una aportació institucional finalista, que es distribuirà com segueix: suport a la plataforma SIMBA – elaboració dels indicadors demogràfics i de l'AMB en Xifres 2023 (2.750,00 €); suport a les projeccions demogràfiques del PDUM (2.057,00 €).

Aquesta transferència de 4.807,00 € es farà efectiva mitjançant dos pagaments, un 30 % a la signatura de la present addenda i un 70% a la finalització dels treballs objecte, i serà realitzada amb càrrec a la partida pressupostària 46200/46700/22024000637, del pressupost 2024 de l'Institut Metròpoli.

3.2 El CED cofinançarà la quantitat de 3.000,00 €.

Quart.- La present addenda tindrà vigència a partir de la seva signatura i fins el 31 de

desembre de 2024.

Cinquè. Tot allò no especialment previst en aquesta addenda, així com aquelles qüestions que puguin sorgir en al interpretació i compliment de la mateixa s'intentarà resoldre per mutu acord entre les parts, a través de la Comissió de Seguiment prevista al conveni de referència, i si aquest acord no fos possible serà competent la jurisdicció contenciosa administrativa.

I, per a què així consti, en prova de conformitat, les parts signen el present document per via electrònica.